

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.146/2018/7.

A tanács tagjai: Dr. Szabó Klára a tanács elnöke, Dr. Madarász Anna előadó bíró,
Magosi Szilvia bíró

Dr.

A felperes:

Az alperes: Generali Biztosító Zártkörűen Működő Részvénytársaság (alperes címe)

Az alperes képviselője: Dr. Bereczky Ferenc Ügyvédi Iroda .; ügyintéző: Dr. Bereczky Ferenc
(ügyvéd)

A per tárgya: biztosítási szerződés teljesítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Törvényszék
2.Gf.76.058/2016/19.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Pesti Központi Kerületi Bíróság
8.G.303.541/2014/46.

Rendelkező rész

- A Kúria jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

A felperes a tulajdonát képező forgalmi rendszámú típusú személygépkocsira az alperesnél rendelkezett „Komplett Casco” megnevezésű biztosítással 2013. április 18. napjától határozatlan időre. A szerződés részét képezte a 425, 431, 484 és 485 záradék, vonatkoztak rá az Általános Vagyonbiztosítási Feltételek (ÁVF) és a Járművek casco biztosításának különös feltételei (JCKF13). Az alperes a biztosítási kötvényt annak ismeretében állította ki, hogy a felperes a járműhöz 2 eredeti centrálkulccsal, 1 eredeti szervizkulccsal és 2 eredeti távirányítóval rendelkezik.

A JCKF13 1.I.3. pontja szerint lopáskár, amennyiben a megfelelően (az összes zárszerkezet zárt) lezárt és az előírtaknak megfelelően működtetett biztonságtechnikai berendezések mellett a gépjárművet ellopják, vagy jogtalan használat céljából önkényesen elveszik, és a gépjármű nem kerül meg. Nem minősül lopáskárnak, ha valaki a rábizott gépjárművet jogtalanul használja vagy a gépjárművet elsikkasztja. A 9.I. pont értelmében a szerződő/ biztosított számára az ajánlaton feltett kérdések - ideértve kiemelten a gépjármű előzményi sérüléseivel és a gépjárműhöz tartozó kulcsokkal/indítókártyákkal kapcsolatos kérdéseket - a biztosítás elvállalása szempontjából lényeges körülményeknek minősülő tényekre vonatkoznak, ezért a szerződő/biztosított köteles a kérdésekre a valóságnak mindenben megfelelő válaszokat adni. 9.II.9 pont szerinti lopáskockázatra is kiterjedő biztosítási szerződés esetén a szerződő/biztosított köteles a biztosítási ajánlatban megjelölt kulcsokat, elektronikus indítókártyákat és távirányítókat (beleértve a biztosítási ajánlat felvétele óta

a birtokába került kulcsokat, elektronikus indítókártyákat és távirányítókat is) lopáskár esetén a káresemény bejelentésekor a biztosítónak hiánytalanul átadni. Amennyiben a jelen pontban foglaltak a szerződő/biztosított által a lopáskár időpontját követő kulcs, elektronikus indítókártya és távirányító elvesztés következtében nem teljesülnek, úgy a biztosítási szolgáltatás teljesítésének feltételei ebből eredő ellenőrzésének meghiúsulása a biztosító hátrányára nem értékelhető. A 9.III.1. pont értelmében a biztosított/szerződő öt munkanapon belül írásban köteles a biztosítónak bejelenteni az ajánlaton, illetve az ajánlattól történő eltérés esetén a kötvényen feltüntetett adatok megváltozását. A 9.III.2. pont szerint amennyiben a szerződés lopáskockázatra is kiterjedt, és a biztosítási ajánlaton felsorolt kulcsok, elektronikus indítókártyák és távirányítók közül valamelyik elveszne, megsemmisülne, a szerződő/biztosított köteles e tényről a biztosítónak öt munkanapon belül írásban bejelenteni. A szerződő/biztosított csak a biztosító hozzájárulásával készíttethet további kulcsot, elektronikus indítókártyát. A 9.III.4. pont alapján amennyiben e fejezet a biztosított/szerződő részére közlési, változásbejelentési vagy felvilágosításadási kötelezettséget határoz meg, úgy ezen kötelezettségek a régi Ptk. 540. §-a (Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény) szerinti közlési és változásbejelentési, valamint az 544. §-a szerinti felvilágosításadási kötelezettség körébe tartoznak, és ezáltal amennyiben a bejelentés tartalma nem felel meg a valóságnak, illetve a szerződő/biztosított ezen kötelezettségeit megszegi, úgy biztosítási esemény bekövetkezte esetén a biztosító kötelezettsége nem áll be, kivéve, ha a szerződő/biztosított bizonyítja, hogy az elhallgatott vagy be nem jelentett körülményt a biztosító a szerződéskötéskor ismerte, vagy az nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkezésében.

A 425. számú záradék szerint lopáskár biztosítási eseményre fedezet kizárólag abban az esetben áll fenn, amennyiben a beépítésre kerülő biztonságtechnikai berendezés szolgáltatásai megfelelnek a következőknek: vagy védenie kell a gépjármű összes nyílászáróját, az ajtókat, a motorházteret, csomagteret, a riasztó beépítését jelző berendezés (fényvisszajelzés, LED) van beépítve, valamint a gépjárművet ért támadás esetén hang, vagy hang és fényjelzést ad, és megakadályozza a motor indítását; vagy gyári immobiliser (indításgátló berendezés) beépítése szükséges; vagy olyan immobilizer (indításgátló berendezés) beépítése szükséges, amely a gépjármű legalább három áramkörét blokkolja.

A felperes tulajdonát képező járművet 2014. április 2. napján 14:00 és 15:00 óra közötti időben ismeretlen személy a . szám elől eltulajdonította. A felperes ügyvezetője által tett feljelentés alapján indult nyomozás nem vezetett eredményre, az elkövető kilétét, a jármű feltalálási helyét nem sikerült megállapítani.

A felperes az alpereshez a kárbejelentést 2014. április 14. napján tette meg, az ekkor általa közöltek szerint a gépkocsihoz 2 indítókulcs és 2 távkapcsoló volt, a felperes a hiányzó szervizkulcsot nem említette. Az alperes a biztosítási szerződés alapján a felperes teljesítésre irányuló kérelmét elutasította utalva a szervizkulcs hiányára, amelynek elveszéséről, illetve ellopásáról a felperes nem tett bejelentést, és emiatt mentesül a szolgáltatási kötelezettsége alól.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

A felperes keresetében 6.000.000 forint, ennek 2014. április 2. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest a közöttük létrejött casco biztosítás alapján. A másodfokú eljárásban a keresetét leszállította, 5.049.000 forint és ennek 2014. június 19. napjától számított a régi Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére tartott igényt. Álláspontja szerint az alperes nem volt jogosult a teljesítés megtagadására. Az alperes a régi Ptk. 536. § (1) és 553. § (1) bekezdése alapján köteles teljesíteni a biztosítási szolgáltatást.

Az alperes ellenkérelmére előadta, hogy önmagában a szervizkulcs hiánya nem vezethet a biztosító mentesüléséhez, mert ehhez a felperes részéről szándékosságnak vagy legalább súlyos gondatlanságnak kell fennállnia. A szervizkulcs megvan, csak nem lelhető fel. Ennek a lopáskárral

összefüggésben nincs jelentősége. A felperes sem a felvilágosítási, sem a bejelentési kötelezettségét nem sértette meg. Az alperes az A-rendszer ismeretében kötötte meg a biztosítást, ezért a P-rendszerrel függetlenül a térítési kötelezettség fennáll, mert ez utóbbi nem volt a biztosítási szerződésben vállalt biztonságtechnikai eszköz.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a kulcsnyilatkozat két indítókulcsot jelöl. A szerződéskötés előtti szemlén az alperes szakértője a kulcsokat is megtekintette, és ekkor kiderült, hogy a felperes nem tett említést 1 db szervizkulcsról és 2 db távirányítóról. A szemle után került abba a helyzetbe, hogy a gépkocsihoz tartozó kulcsok és távirányítók valós száma ismeretében kiállíthatta a biztosítási kötvényt. A felperes bár tudott a járműhöz tartozó szervizkulcsról, azt az ajánlattételkor és a kárbejelentéskor, de a keresetlevelében is elhallgatta. Álláspontja szerint a felperes elmulasztotta a régi Ptk. 540. § (2)-(3) bekezdése szerinti kötelezettségét, amit a JCKF13. 9.III.2. pontja is tartalmaz. A hiányzó szervizkulcsot a felperesi magatartás ellenére az ajánlatban feltüntetett kulcsként értelmezi, hiszen a kötésköri szemle idején kiderült ennek léte. A felperesnek a szervizkulcs sorsáról, eltűnéséről, megsemmisüléséről (stb.) tőle objektíve elvárhatóan tudnia kellett, és erről az alperest tájékoztatni tartozott volna. A tájékoztatási kötelezettség megszegése orvosolható volt, viszont a bejelentési kötelezettség megsértése esetén a biztosító kötelezettsége nem áll be, mivel a felperesnek kell bizonyítani, hogy a változásbejelentési kötelezettség elmulasztása nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkezésében. A felperes megsértette a régi Ptk. 544. §-ában, a JCKF13 9.II.2. pontjában megfogalmazott felvilágosításadási kötelezettségét, miáltal a lopáskárral kapcsolatos lényeges körülmények kideríthetetlené váltak, vagyis hogy a hiányzó szervizkulcsnak volt-e vagy sem szerepe a gépkocsi eltűnésében. A régi Ptk. 544. § (2) bekezdése és a JCKF13 9.III.4. pont alapján a kötelezettsége nem állt be. Mindezekre tekintettel magának a biztosítási eseménynek a bekövetkezését sem látta bizonyítottnak, azt vitatta. A JCKF13 11.I.2.a) pontja szerint, ha a gépkocsi bármely okból olyan állapotba kerül, hogy illetéktelen személy is képpé válhat az autó használatára, és ennek megelőzése érdekében az előírt intézkedéseket (zárcsere és az autó lezárt helyen való tárolása) a biztosított nem teszi meg, az a kármegelőzési, kárenyhítési kötelezettség megszegését jelenti, ami az alperes mentesülését eredményezi. Mindez összhangban áll a régi Ptk. 555. § (1) és 556. § (3) bekezdésében foglaltakkal. Vitatta az összezszerűséget is. A tisztázott jogalap mellett is a káridőponti érték 5.610.000 forint, amiből levonandó 561.000 forint önrész. A régi Ptk. 553. § (1) bekezdésére tekintettel vitatta a kamatfizetés felperes által megjelölt kezdő időpontját.

A szakértői vélemény alapján előadta, hogy a felperes nem adta le a szervizkulcsot, a W-rendszer távirányítóit. A szakvélemény alapján csak feltételezés, hogy a P-rendszer a káresemény idején élesítve volt. A szervizkulccsal a jármű nyitható, a kormányzár kiiktatható volt, vagyis a jármű eltűnésében a szervizkulcs közrehatott.

Az első- és másodfokú ítélet

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg tizenöt napon belül az alperesnek 541.725 forint perköltséget, külön felhívásra az államnak 360.000 forint eljárási illetéket.

A régi Ptk. 536. § (1) bekezdése, (2) bekezdés a) pontja, 540. § (2) és (3) bekezdése ismertetése után kifejtette, hogy nem volt vitatott, a felperes és az alperes casco biztosítási szerződést kötöttek, ami alapján az alperes vállalta a biztosítási esemény bekövetkezése esetére biztosítási összeg megfizetését.

Az alperes vitatta a biztosítási esemény bekövetkezését, mert önmagában a feljelentés, illetve a nyomozás ezt nem igazolja. Tény, hogy a felperes ügyvezetője által a kárbejelentéskor tett és későbbi, így a feljelentésben és a per tárgyalásán tett nyilatkozatai nem mentesek az ellentmondásoktól. Ez

azonban nem cáfolja, hogy a biztosítási esemény megtörtént. Ennek bekövetkeztét a felperesi ügyvezető és P. V. tanúvallomása is alátámasztotta. Az elsőfokú bíróság ezért valónak fogadta el, hogy a gépjárművet 2014. április 2. napján ismeretlen tettes eltulajdonította.

Az alperes arra is hivatkozott, hogy a szervizkulcs hiányára tekintettel mentesül a biztosítási szolgáltatás megfizetése alól. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 164. § (1) bekezdése alapján a perben a felperesnek kellett bizonyítania, hogy a be nem jelentett körülmény, azaz a szervizkulcs hiánya nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkeztében. A hivatalos magyarországi márkakereskedése és márkaszervize nyilatkozata szerint a szervizkulcs funkciója az, hogy a szervizben történő javításkor az ügyfél az autó zárható részeit lezárva a szervizkulcsot adja át a munkafeltevőnek, aki csak a bal első ajtó manuális nyitását, illetve az indítást tudja végrehajtani. B. S. igazságügyi szakértő alap- és kiegészítő szakvéleményében megállapította, hogy a szervizkulcs egy tisztán mechanikus, a két gyári eredeti kulccsal megegyezően megmunkált „pótkulcs”. Illik az ajtózárhoz és a gyújtáskapcsolóba, oldja a kormányzarat, de nem alkalmas semmilyen elektronikus jel kiadására és fogadására. Arra alkalmas, hogy az eltulajdonítás során a járművet annak felhasználásával nyissák ki. A gépjármű a szervizkulccsal kinyitható, sőt ha nincs aktív védelmi rendszer, akkor a jármű ezzel beindítható, mozgatható. A szakértő megállapította, nem kizárható módon mind a négy védelmi rendszer benne lehetett a gépjárműben, és akár optimalizált együttműködésük is biztosított volt. Megállapította, a gyári központi zár és riasztó a szervizkulcs használata esetén nem nyújt védelmet. Az A-rendszer a szervizkulcs használata esetén csak akkor nyújt védelmet, ha a biztonsági rendszer aktív. A W riasztó szervizkulcs használata esetén nem nyújt védelmet az ajtónyitás és kormányzár kiiktatása ellen. A szervizkulcs használata aktív P esetén csak azt teszi lehetővé, hogy az ajtó nyitható, a kormányzár kioldható, de a motor nem indítható. Mivel a P-rendszer rendelkezik indításgátló funkcióval, ha az élesítve volt, akkor a W-rendszer távirányítójával az indításgátlás nem feloldható, s a szervizkulccsal a motor nem indítható. Ha a P-rendszer a káresemény során élesítve volt, akkor a járművet csak kétféleképpen lehetett elmozdítani, daruval vagy a távirányító klónozásával. Megállapította, hogy a kulcsátadási jegyzőkönyvben a P-rendszer távirányítói láthatók.

Az elsőfokú bíróság a szakvéleményben foglaltakat ítélezése alapjául elfogadta. A szakértő a védelmi rendszerek élesítettségéről végig feltételes módon fogalmazott. A szakértő tehát nem tudta megállapítani, a felperes pedig nem bizonyította, hogy a védelmi rendszerek élesítve voltak. Megjegyezte, a felperesi ügyvezető nyilatkozatai ellentmondásosak voltak, hogy a gépkocsi pontosan milyen védelmi rendszerekkel rendelkezett. A P. Kft. által 2013. április 10-i keltezéssel kiállított igazolás kapcsán felvetette, hogy amennyiben a P-rendszer már a szerződéskötés előtt be lett építve, erről a felperes a szerződéskötés során vagy legkésőbb a kárbejelentéskor miért nem nyilatkozott. Az elsőfokú bíróság kizárólag azt látta bizonyítottnak, hogy a gépjárműbe a gyári riasztón kívül A. és W. riasztó volt beépítve, mint ahogyan az a kárbejelentésben is szerepelt. Nem nyert bizonyítást, hogy a beszerelt védelmi rendszerek a káresemény időpontjában aktiválva voltak-e.

A felperes a régi Pp. 164. § (1) bekezdésében foglaltaknak nem tett eleget, mert nem tudta bizonyítani, hogy a szervizkulcs nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkeztében. A per adatai ezzel szemben éppen azt támasztották alá, hogy a szervizkulcs hiánya - amely kizárólag a felperes érdekkörébe tartozó esemény - közrehatott a biztosítási esemény bekövetkeztében. Az elsőfokú bíróság tehát a keresetet a jogalap körében utasította el.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 5.049.000 forintot, ennek 2014. június 19. napjától a kifizetésig terjedő időre járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki

alapkamat 8 százalékponttal emelt mértékével egyező késedelmi kamatát, valamint 543.174 forint első- és másodfokú perköltséget. A felperest 134.400 forint, az alperest 705.600 forint feljegyzett eljárási és fellebbezési eljárási illetéknek külön felhívásra az állam javára történő megfizetésére kötelezte.

- A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a régi Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felek bizonyítási kötelezettségének terhét és terjedelmét helyesen állapította meg, erről a feleket a régi Pp. 3. § (3) bekezdése alapján tájékoztatta. Ezt követően azonban a lefolytatott bizonyítási eljárás során keletkezett bizonyítékokat nem helyesen értékelte, illetve a kiegészítő szakvélemény és a perben már becsatolt okiratok közötti ellentmondásokat nem oldotta fel. A szakértői bizonyítás kiegészítését emiatt rendelte el. A JCKF 9.III.4. pontja alapján a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a be nem jelentett körülmény - tehát a szervizkulcs eltűnésének ténye - nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkezésében. Már a biztosítási ajánlaton is feltüntetett A-rendszer a káresemény időpontjában a gépjárműben volt. Az alperes nem hivatkozott arra, hogy ez a biztonságtechnikai berendezés a 425. számú záradék szerinti feltételeknek nem felelt meg, és nem merült fel semmilyen adat arra vonatkozóan, hogy ezen védelmi rendszer bármilyen okból nem működött volna. A szakértő a másodfokú eljárás során egyértelműen kifejezésre juttatta, hogy a szervizkulccsal az A-rendszer működése esetén a gépjármű nem indítható el, csupán a kormányzár oldható fel. A szervizkulcs esetleges elhagyása - eltulajdonítása - az A-rendszer működése miatt nem hathatott közre a biztosítási esemény bekövetkezésében.
- A P-rendszer beépítésének tényét a másodfokú eljárásban nem kellett vizsgálni, minthogy az erre vonatkozó felperesi tényállítást az alperes már nem vitatta. Megjegyezte, az igazságügyi szakértő véleménye szerint ezen technológia „kitalálója” a rendszám alapján be tudta azonosítani, hogy beszerelték az eltulajdonított gépjárműbe a P-rendszert. Ezen túlmenően a beszerelést P. Kft. által kiállított, az eltulajdonított gépjármű alvázszámát is tartalmazó, 2013. április 10-i keltezésű igazolás bizonyította, ekként az elsőfokú bíróság okszerűtlen mérlegeléssel jutott arra a következtetésre, hogy a P-rendszer beépítésének ténye nem volt bizonyított.
- A másodfokú tárgyaláson a szakértő a szakvéleményét pontosítva kifejtette, hogy amennyiben a szervizállásban megtörténik a motorháztető kinyitása, ezt követően az ismételt P beüzemeléséhez szükséges, hogy a motorháztetőt lecsukják. A P-rendszer fizikai védelmet is nyújt a motorháztető nyitásával kapcsolatosan függetlenül attól, hogy a gépjármű ajtaja nyitva van-e vagy nincs. A motorháztető lecsukásával a P-rendszer nem élesedik be, a P távirányítóján a megfelelő gomb megnyomásával élesíteni kell a P-rendszert, amikor a műszerfalán egy piros visszajelzésnek kell megjelennie. Akkor élesedett a rendszer, hogyha a tulajdonos a kezéből ki nem adott P. távirányítón megnyomta a megfelelő gombot, és ellenőrizte, hogy a visszajelzés a műszerfalán pirosan világít-e. Tehát két mozzanata van: a gépjármű ajtaját a centrálzárral bezárja, illetve a P-rendszeren a megfelelő gomb megnyomásával a szervizüzemmódot követően élesíteni kell a P-rendszert.
- A felperesi ügyvezető által szokásos mozdulatsorként előadott gépjármű lezárási manőver a P. előírásainak megfelelő volt, így a másodfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy a P-rendszer beélesítése is megtörtént a lopási eseményt megelőzően. A szakértő a másodfokú eljárás során is fenntartotta azon álláspontját, hogy a P-rendszer beélesítettsége esetén a szervizkulcs birtokában a gépjármű nem indítható, illetve nem mozdítható el, kizárólag daruval vagy a távirányító klónozásával lehet ez esetben eltulajdonítani.
- A másodfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy a Pajzs-rendszer megléte, illetve beélesítése mellett a szervizkulcs hiánya nem hathatott közre a lopási cselekményben. Mivel a régi Ptk. 540. § (3) bekezdésének, illetve az ÁSZF rendelkezésnek megfelelően a felperes hitelt érdemlő módon bizonyította, hogy a szervizkulcs eltűnése nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkezésében, a biztosító szolgáltatási kötelezettsége beállt az általános vagyonbiztosítási feltételek (ÁVF) IX. fejezetében foglalt rendelkezések szerint.
- A felperes a másodfokú eljárásban a keresetét leszállította, és az alperes által sem vitatott 5.049.000

forintban jelölte meg a biztosítási szolgáltatás iránti igényét, ezért e körben további bizonyítás lefolytatása nem volt szükséges. Az ÁVF IX.10. pontja szerint a biztosító szolgáltatása a kárrendezéshez szükséges utolsó okirat kézhezvételét követő tizenötödik napon esedékes. A másodfokú bíróság a késedelmi kamat kezdő időpontja tekintetében a felperesi álláspontot osztotta; a késedelembe esés kezdő időpontját a régi Ptk. 298. § a) pontja alapján a felperesi kérelemmel egyező időpontban állapította meg. Az elsőfokú bíróság ítéletét tehát megváltoztatta, és a felperes módosított keresetének megfelelően kötelezte az alperest biztosítási szolgáltatás teljesítésére.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és tartalma szerint az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Megsértett jogszabályi rendelkezésként a régi Pp. 206. § (1) bekezdését, a régi Ptk. 540. §-át jelölte meg. Hivatkozott arra a lényeges tényre, hogy a felperes, illetőleg törvényes képviselője a káresemény kapcsán mindig és mindenki előtt titkolni igyekezett azt a körülményt, miszerint a két gyári kulcs mellett szervizkulccsal is rendelkezett. A felperes a biztosítási ajánlat megtételekor is el kívánta hallgatni a szervizkulcs létét. A szerződéskötési szemle alkalmával nyilván nem vette észre, és nem tudatosult a képviselőjében, hogy a biztosító a szervizkulcsról tudomást szerzett. Okszerűen csak ennek tudható be, hogy a szervizkulcs létét még a rendőrségi feljelentés során a nyomozó hatóság előtt, majd a kárbejelentés során a biztosítók előtt ismét eltitkolta. Ennek okát az alperes egyedül abban látta, hogy a szervizkulcsnak szerepe volt a gépjármű eltűnésében. Mindezek alapján a másodfokú bíróság a bizonyítékok értékelése alapján nem jutott okszerű következtetésre.

Felperest bizonyítási kötelezettség terhelte, hogy a hiányzó szervizkulcs nem hatott közre a gépjármű eltűnésében (rég Ptk. 540. § (3) bekezdés). A másodfokú ítélet helyesen emelte ki a felperes bizonyítási kötelezettségét, azonban ténylegesen mégsem várta el ennek teljesítését. A felperes a bizonyítás terhének azzal kívánt eleget tenni, hogy a gyárin felül további három biztonságtechnikai berendezés gépjárműbe történő beszerelését állította. A szakértői vélemény alapján okszerű következtetésként állapította meg, hogy a szervizkulcs használata esetén a gyári központi zár és riasztó nem nyújt védelmet a gépjármű kinyitása és motorjának beindítása ellen. A W-rendszernek önálló távirányítója van. Ezek hiányával azonban a másodfokú bíróság az ítéletében nem foglalkozott. A szakértő szerint a W-rendszer nem jelent igazi biztonságot, a gépjárműlopásokra szakosodott profi tolvajok számára egyszerűen kijátszható. Ennek a rendszernek is két távirányítója van, azonban a felperes ezeket sem adta le az alperesnek. A W-rendszer távirányítói nincsenek meg, holott ugyanúgy közrehatottak a jármű eltűnésében, mint a szervizkulcs. Ennek ellenkezőjét a felperesnek kellett volna bizonyítania. Az sem zárható ki, hogy a szervizkulcs és W-rendszer távirányítója együttesen hatott közre a gépjármű eltűnésében. Az A-rendszer a kirendelt szakértő szerint kommersz tömegtermék, ami a technika, az elektronika jelen fejlettségi szintjén a gépjárműlopásra szakosodott bűnözők által számtalan módon kijátszható. A szakértő azt is elmondta, hogy a szervizkulcs használata esetén az azt végzők számára meg kell mutatni, hogyan működik az A-rendszer. Mindebből okszerűen levonható a következtetés, hogy ez a védelmi rendszer könnyen kijátszható, de annak működését a felperesen kívül mások is, jó páran ismerték, így a szervizkulcs használata esetén ez a rendszer sem nyújtott védelmet. A szakértő szerint egyedül a P-rendszer minősült hatékonnak, illetve a jármű védelme csupán akkor ért valamit, ha ez a védelmi rendszer a káresemény időpontjában aktív volt. A szakértői vizsgálatok fókuszában ezért mindvégig ez a védelmi rendszer állt. Jelentőséget tulajdonított annak, hogy a P-rendszer állítólagos beszerelése után néhány nappal megtartott kötési szemle jegyzőkönyvében a felperes meg sem említi az akkor állítólag frissen beszerelt rendszer létezését. Az elsőfokú bíróság részéről nem volt okszerűtlen az a következtetés, hogy a P-rendszernek a gépjárműbe történt beszerelése a felperes részéről nem nyert kétséget kizáró bizonyítást. Ha azonban a beszerelést el is lehetne

fogadni, lényegi kérdés, hogy az a káresemény időpontjában aktivált állapotban volt-e. Bizonyítást nyert az a tény, hogy a felperes törvényes képviselője a káreseményt közvetlenül megelőzően szervizfunkcióba helyezte ezt a rendszert, azaz inaktíválta, amikor a gépkocsit megmutatta a barátjának. Inaktívált állapotban a gépjármű szervizkulccsal nyitható, a motorja indítható. A szakértő a védelmi rendszerek, így a P-rendszer élesíthetősége tekintetében mindvégig feltételes módban fogalmazott. Abban a tárgyban, hogy a P-rendszert szerviz üzemmódból újra aktiválták, kizárólag a felperes állítására kellett hagyatkozni. A kihallgatott tanú ezt nem tudta alátámasztani. Nyilatkozataiból kizárólag az az okszerű következtetés vonható le, hogy a tanúnak fogalma sem volt arról, hogyan történik a gépjármű lezárása, az egyáltalán megtörtént-e, illetőleg hogy a rendszert a felperes képviselője visszaélesítette-e. A szakértő írásbeli és szóban előterjesztett véleményei egymással összefüggésben csak úgy értelmezhetők, hogy a motorháztető lecsukása és a távirányító „ajtó bezárva” gombjának megnyomása nem elegendő a rendszer aktiválásához, hanem ehhez a távirányító megfelelő gombjának megnyomása szükséges, valamint az élesedett állapot a visszajelző LED fényen ellenőrizhető. Okszerűtlen tehát a másodfokú ítéleti következtetés, amely a szakértő írásbeli szakvéleményeiben foglaltaktól eltérő megállapításra a szakértő tárgyalási nyilatkozata alapján jutott.

A másodfokú ítélet nem tartalmaz semmilyen elfogadható magyarázatot arra, hogy a szakértő tárgyalási nyilatkozata miért változtatta meg bármely tekintetben is az írásbeli szakvéleményben foglaltakat. A P-rendszer aktivált állapota kapcsán kizárólag a felperes nyilatkozata állt rendelkezésre, ez pedig nem jelenti annak bizonyítását, hogy a káresemény időpontjában a rendszer aktivált volt. A felperesi ügyvezető nyilatkozataiból az alperes számára az tűnt ki, hogy P-rendszerről maga sem tudta, hogy az miként működik, hogyan aktiválódik. A felperesi bizonyításhoz elengedhetetlen lett volna legalább az, hogy a felperes nyilatkozatai mindvégig következetesek és teljes mértékben ellentmondásmentesek legyenek. A P-rendszer még annak tényleges felszereltsége és esetleges állítólagos aktiválása esetén sem tudta ellátni az egyre gyakrabban előforduló visszaélésekkel szembeni védelmet. A hiányzó szervizkulcs és/vagy a W. távirányítók a perbeli gépjármű eltulajdonításában akár a motor beindítása révén is közrehathatnak. A régi Ptk. 540. § (3) bekezdése az elhallgatott, be nem jelentett körülmény (az eltűnt szervizkulcs és/vagy W. távirányítók) közrehatásáról szól, nem pedig arról, hogy az elhallgatott vagy be nem jelentett körülménynek egyedül kell kiváltani, elősegítenie a biztosítási esemény bekövetkezését. A perbeli lopási cselekmény megvalósulásánál a törvényben megfogalmazott közrehatás megállapításához elegendő, ha a szervizkulcs akár csak annyiban hatott közre a lopási cselekménynél, hogy azzal az elkövető rongálás nélkül kinyitja az ajtót, és kiiktatja kormányzárát. Ez önmagában megkönnyíti egy gépjárműre megvalósított lopási cselekmény végrehajtását, abban közrehat még akkor is, ha a gépjármű motorja a szervizkulccsal nem indítható, így azt utóbb esetleg nem önerővel, hanem trélerrel viszik el.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében - tartalma szerint - a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

A jogerős ítélet felülvizsgálatára a régi Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében csak jogszabálysértés miatt van mód. A felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélet jogszabálysértését abban határozta meg, hogy a tényállás téves megállapítása mellett a régi Ptk. 540. §-át tévesen alkalmazta. A Kúria a jogerős ítéletet ebben a keretben vizsgálta felül.

A Kúria a jogvita elbírálása kapcsán annak tulajdonított jelentőséget, hogy az alperes annak tudatában kötötte meg a casco biztosítást, hogy a felperes rendelkezik 2 centrálkulccsal, 1 szervizkulccsal, 2

távírányítóval. A járműbe beépített biztonságtechnikai berendezés egyrészt a gyári, másrészt az utólagos védelmi radar, azaz az A-rendszer. Az A-rendszer létét elegendőnek tartotta a szerződés megkötéséhez (ld. 425. számú záradék), ezért nem mentesülhet a teljesítési kötelezettsége alól arra hivatkozva, hogy ezt a rendszert a kirendelt szakértő kommersz tömegterméknek minősítette, ami a technika, az elektronika jelen fejlettségi szintjén a gépjárműlopásra szakosodott bűnözők által számtalan módon kijátszható.

Mivel az alperes nem követelte meg további védelmi rendszerek beszerelését és alkalmazását, a biztosítási esemény miatti teljesítési kötelezettségére nem hat ki sem a P-rendszer, sem W-rendszer beépítése és a káresemény idején igazolható aktiváltsága.

A régi Ptk. 540. § (2) bekezdése szerint a felek megállapodhatnak, hogy a biztosított és a szerződő fél a szerződésben meghatározott lényeges körülmények változását megfelelő határidőn belül köteles legyen a biztosítónak írásban bejelenteni. E § (3) bekezdése értelmében a közlésre, illetőleg a változás bejelentésére irányuló kötelezettség megsértése esetében a biztosító kötelezettsége nem áll be, kivéve ha bizonyítják, hogy az elhallgatott vagy be nem jelentett körülményt a biztosító a szerződéskötéskor ismerte, vagy az nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkezésében.

Az alperes a változásbejelentési kötelezettség megsértésére mindvégig azzal összefüggésben hivatkozott, hogy a felperes először elhallgatta a szervizkulcs létét, és bár ez a kötvény kiállítása előtt ismertté vált, a káresemény után a szervizkulcsot nem adta le. Azt kellett tehát megállapítani, hogy a szervizkulcs hiánya közrehatott-e a biztosítási esemény bekövetkezésében. A kirendelt szakértő másodfokú bíróság előtt tett nyilatkozata szerint önmagában a centrálkulcs alkalmazásával, amennyiben bezárják az autót, az A-rendszer élesedik és működésbe lép. A szervizkulcs csak arra alkalmas, hogy kinyissák a kocsit, de a gépjármű elindítására ebben az esetben a szervizkulcs semmilyen módon nem alkalmas. P. V. tanúvallomásában előadta, hogy amikor neki a felperes törvényes képviselője a gépkocsit bemutatta, az ajtókat távírányítóval nyitotta. A visszazárás pedig úgy történt, hogy a motorháztető lecsukása után a jármű távírányítóval le lett zárva, és kézzel is ellenőrizték, hogy be lett-e zárva. A rendelkezésre álló adatok szerint a káresemény idején a jármű le volt zárva, az Antilop-rendszer élesedett és működésbe lépett, vagyis a felperes törvényes képviselője akként járt el, ahogy azt a szerződésben magára nézve kötelezőnek fogadott el. A szervizkulcs hiánya önmagában nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkezésében, ennek ellenkezőjét az alperes nem bizonyította, illetve a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai nem támasztották alá. A másodfokú bíróság döntését megalapozó tényállás ezért nem sérti a régi Pp. 206. § (1) bekezdését, és az alperes nem tudott olyan mentesülési okot bizonyítani, ami reá kedvező döntést eredményezhetett volna.

Záró rész

A felperes oldalán a felülvizsgálati eljárásban költség megállapítására alapul szolgáló tevékenység nem volt igazolt.

Az ítélet ellen a régi Pp. 271. § (1) bekezdés *e*) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2019. február 25.

Dr. Szabó Klára s.k. a tanács elnöke, Dr. Madarász Anna s.k. előadó bíró, Dr. Magosi Szilvia s.k. bíró